

XLIX OLIMPIADA HISTORYCZNA TEKST ŹRÓDŁOWY – HISTORIA XX WIEKU

ŹRÓDŁO 1

Niemcy, Zjednoczone Królestwo, Francja i Włochy, biorąc pod uwagę osiągnięte już w zasadzie porozumienie co do odstąpienia Niemcom obszaru zamieszkanego przez Niemców Sudeckich, zgodziły się na poniżej wymienione sposoby i warunki tej cesji oraz na zarządzenia, jakie mają być wydane, przy czym, na mocy tego porozumienia, każde z tych państw uważa się za odpowiedzialne za kroki niezbędne dla zapewnienia jego wykonania. [...]

1. Zjednoczone Królestwo, Francja i Włochy zgodne są co do tego, żeby ewakuacja tego obszaru była zakończona 10 października, i to bez zniszczenia jakichkolwiek urządzeń. [...]

6. Ostatecznego ustalenia granic dokona komisja międzynarodowa. Ta sama komisja będzie również uprawniona do zaproponowania czterem Mocarstwom: Niemcom, Zjednoczonemu Królestwu, Francji i Włochom, dopuszczenia w pewnych wyjątkowych przypadkach nieznacznych odchyłek od ściśle etnograficznego określenia stref, które mają być przekazane bez plebiscytu. [...]

Rząd Jego Królewskiej Mości w Zjednoczonym Królestwie i Rząd Francuski przystąpiły do powyższego porozumienia na tej podstawie, że podtrzymują ofertę, zawartą w punkcie 6 propozycji angielsko-francuskich z dnia 19 września, dotyczącą międzynarodowego zagwarantowania nowych granic [...] przed nie spowodowaną napaścią.

ŹRÓDŁO 2

Mr. President, Mr. Speaker, Members of the Congress of the United States.

Powaga sytuacji, w jakiej znajduje się dzisiejszy świat, wymaga mojego wystąpienia przed Kongresem. [...]

Kiedy siły wyzwolenicze wkroczyły do Grecji, okazało się, że wycofujący się Niemcy zniszczyli praktycznie wszystkie linie kolejowe, drogi, obiekty portowe, komunikację i flotę handlową. Spłonęło ponad tysiąc wiosek. [...]

Grecja desperacko potrzebuje pomocy finansowej i gospodarczej, aby wznowić zakupy żywności, odzieży, paliwa i nasion. Są one niezbędne do utrzymania ludności i można je uzyskać tylko z zagranicy. [...]

Samo istnienie państwa greckiego jest dziś zagrożone przez działalność terrorystyczną kilku tysięcy uzbrojonych ludzi, kierowanych przez komunistów, którzy sprzeciwiają się władzy rządu w wielu miejscach, zwłaszcza wzdłuż północnych granic. [...]

Grecja musi otrzymać pomoc, jeśli ma stać się samowystarczalną i szanującą się demokracją. Tej pomocy muszą udzielić Stany Zjednoczone. [...]

Nie ma innego kraju, do którego demokratyczna Grecja mogłaby się zwrócić. [...]

Jednym z głównych celów polityki zagranicznej Stanów Zjednoczonych jest stworzenie warunków, w których my i inne narody będziemy mogli wypracować sposób życia wolny od przymusu. To była podstawowa kwestia w wojnie z Niemcami i Japonią. Zwyciężyliśmy nad krajami, które starały się narzucić swoją wolę i sposób życia innym narodom.

ŹRÓDŁO 3

[...] Odpowiadając na wezwanie o pomoc, z którym zwrócili się do nas wierni sprawie socjalizmu przywódcy partyjni i działacze państwowi Czechosłowacji wydaliśmy naszym siłom zbrojnym polecenie udzielenia klasie robotniczej, całemu narodowi czechosłowackiemu niezbędnego poparcia dla obrony jego zdobyczy socjalistycznych, którym zagrażają coraz bardziej uporczywe ataki ze strony reakcji wewnętrznej i międzynarodowej [...]

Zachęceni i popierani przez imperialistów kontrewolucjoniści rwą się do władzy. Zawładnąwszy kierowniczymi stanowiskami w prasie, radiu i telewizji, siły antysocjalistyczne szkalowały i znieważały wszystko co zostało stworzone rękami pracowitych Czechów i Słowaków w ciągu dwudziestu lat walki o socjalizm. [...]

Drodzy przyjaciele!

Dzisiaj przybyli Wam z pomocą Wasi bracia klasowi.

Przybyli oni do Was nie po to, żeby mieszać się do Waszych spraw wewnętrznych, lecz po to, żeby wspólnie z Wami stawić czoło kontrrewolucji, obronić sprawę socjalizmu i zażegnać niebezpieczeństwo grożące suwerenności, niepodległości i bezpieczeństwu Waszej ojczyzny.

Wojska bratnich krajów sojusznicznych przybyły do Was, ażeby nikt nie mógł pozbawić Was wolności, zdobytej we wspólnej z nami walce z faszyzmem, ażeby nikt nie mógł przeszkodzić Wam w kroczeniu świetlaną drogą socjalizmu. Wojska te opuszczają Wasze terytorium z chwilą, gdy usunięte zostanie niebezpieczeństwo zagrażające walności i niepodległości Czechosłowacji.

PYTANIA i POLECENIA:

- 1.** O jakim wydarzeniu mowa w **źródle nr 1**? Omów jego znaczenie dla układających się stron oraz dla państwa, którego dotyczyły postanowienia cytowanego dokumentu. **[0-3 pkt]**
- 2.** Na podstawie **źródła nr 1** oceń postawę obu zachodnich demokracji i podaj stosowaną w historiografii nazwę prowadzonej przez nich polityki. **[0-3 pkt]**
- 3.** Uzasadnij tezę, że wypowiedź cytowana w **źródle nr 2** stała się podstawą nowej doktryny międzynarodowej – podaj jej nazwę. **[0-2 pkt]**
- 4.** Oceń, czy informacje zawarte w **źródle nr 3** są prawdziwe. Odpowiedź uzasadnij. **[0-3 pkt]**
- 5.** Wytluszczone fragmenty w **źródłach 2 i 3** opatrz komentarzem. **[0-4 pkt]**
- 6.** Na podstawie źródeł i wiedzy pozaźródłowej porównaj doktryny, którym początek dały okoliczności przedstawione w **źródłach 2 i 3**. **[0-5 pkt]**